

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради школи
Протокол №1 від 30.08.2023

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор школи
_____ Марія ШАМА

**Освітня програма
Спеціальної
школи в м.Костопіль
Рівненської обласної ради
на 2023-2024 навчальний рік**

Зміст освітньої програми

1. Пояснювальна записка
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою
3. Загальний обсяг навчального навантаження (I ступеня та II ступеня).
4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями (I ступеня та II ступеня)
5. Форми організації освітнього процесу та методи навчання (I ступеня та II ступеня).
6. Опис інструментів оцінювання (I ступеня та II ступеня).
7. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
8. Виховна складова освітньої програми.
9. Корекційно-розвиткова складова освітньої програми.
8. Типові навчальні плани. Додатки 1-6
9. Перелік варіантів типових навчальних планів, програм та модельних навчальних програм. Додатки 7-11

1. ВСТУП

Спеціальна школа в м.Костопіль Рівненської обласної ради (далі Заклад) здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», інших законодавчих актів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства освіти і науки України, органів місцевого самоврядування, у відповідності до ліцензії на провадження освітньої діяльності, власним Статутом.

Загальна проектна місткість закладу відповідно до норм ДБН В.2.2.3-97: 150 осіб.

Місія закладу: створення сприятливого освітнього простору з метою формування життєвих компетентностей учнів, підготовки їх до відповідної практичної діяльності та самостійного життя в сучасних суспільно-економічних умовах.

Головною метою діяльності закладу є забезпечення безпечних та комфортних умов для здобуття освіти дітьми з особливими освітніми потребами, їх соціальної адаптації через отримання послуг щодо корекції вад розвитку, психолого-педагогічного супроводу та реалізацію компетентнісного підходу в освітньому процесі, за потреби, й умовами проживання та утримання за рахунок держави.

Головними завданнями Закладу є:

- створення умов для забезпечення якісної, сучасної, індивідуально-орієнтованої системи освіти для дітей з особливими освітніми потребами, відповідно до вимог суспільства;
- створення належних умов для функціонування системи освіти закладу, яка забезпечує розвиток, виховання і навчання дитини з особливими освітніми потребами;
- сприяння гуманізації відносин в закладі;
- забезпечення умов для виховання та соціалізації дітей з особливими освітніми потребами;
- створення умов для надання якісних корекційних послуг дітям з особливими освітніми потребами;
- підвищення ефективності надання освітніх послуг;
- проведення заходів у освітній діяльності, спрямованих на розвиток усвідомленого вибору професійної орієнтації;
- забезпечення подальшої роботи, спрямованої на усунення провідного дефекту і пов'язаних з ним порушень фізичної, психологічної і рухової функцій;
- запровадження в освітній процес здоров'язберігаючих технологій, створення безпечних умов навчання та виховання дітей;
- створення шкільного середовища, що сприятиме прагненню учнів до самопізнання, самоаналізу, саморозвитку;
- створення інформаційно-навчального середовища, упровадження новітніх відкритих навчальних систем і відповідних педагогічних технологій;
- створення умов впровадження освіти Нової української школи;
- здійснення соціально-педагогічного патронату: надання психолого-педагогічної допомоги батькам (особам, які їх замінюють) з метою забезпечення

їх активної участі в комплексній навчально-виховній, корекційно-розвитковій роботі;

-створення найсприятливіших умов навчання, виховання, проживання максимально наближених до домашніх, для організації життя і розвитку дітей, оточення кожного вихованця турботою і увагою.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту», в закладі основними формами здобуття освіти є інституційна: очна (денна), дистанційна (за потреби).

Очна (денна) форма здобуття освіти, передбачає безпосередню участь здобувачів освіти в освітньому процесі, навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня - 5 днів.

Дистанційна форма, передбачає здобуття освіти за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня - 5 днів;

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладі організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 30 червня наступного року.

2023-2024 навчальний рік розпочинається Днем знань - 1 вересня .

Навчальні заняття для учнів 1- 10 класів організовуються за семестровою системою – 175 навчальних днів:

I семестр – з 01 вересня по 28 грудня 2023 року

II семестр – з 17 січня по 31 травня 2023 року

Впродовж навчального року для учнів 1-10 класів проводяться канікули – 35 днів:

- осінні - з 23 жовтня по 29 жовтня 2023 року (7 днів);

- зимові - з 29 грудня 2023 року по 15 січня 2024 року (19 днів);

- весняні - з 25 березня по 31 березня 2024 року (7 днів)

У період дії воєнного стану вихідні та святкові дні скасовуються.

Початок занять о 08 год.30 хв.

Гурткова робота за окремим розкладом.

Тривалість уроків:

- у 1 класі – 35 хвилин;

- у 2-10 класах – 40 хвилин;

Для реалізації освітньої програми школи, у закладі функціонують групи продовженого дня.

"Модель" випусника Закладу – це особистість, у якій сформовані компетентності відповідно до вимог Державних стандартів початкової освіти та базової загальної середньої освіти, та Типових освітніх програм. Це особистість, яка підготовлена до життя в суспільстві.

У Закладі навчання відбувається українською мовою. Освітній процес за денною формою навчання у режимі 5-денного навчального тижня із можливістю цілодобового перебування.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

До 1 – 13 класів зараховуються діти з особливими освітніми потребами, а

саме:

- діти з інтелектуальними порушеннями у поєднанні з порушеннями опорно-рухового апарату;
- діти, що мають порушення опорно-рухового апарату;
- діти, які мають розлади спектра аутизму;

Зарахування в школу здійснюється на основі заяви батьків та відповідного висновку інклюзивно-ресурсного центру.

Основними формами здобуття освіти в Закладі є:

інституційна (очна (денна));

індивідуальна (педагогічний патронаж).

До 1 класу спеціальних закладів освіти зараховуються, як правило, діти не молодші ніж 6 років, які потребують постійної додаткової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення їх права на освіту. Відповідно до особливостей розвитку та стану здоров'я особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

До спеціального закладу освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату зараховуються особи, які самостійно пересуваються, не потребують індивідуального догляду.

Учні, які мають розлади опорно-рухового апарату у поєднанні з порушенням інтелектуального розвитку зараховуються в окремі класи. До спеціальних закладів освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку зараховуються особи, які мають легкі та помірні порушення інтелектуального розвитку, в тому числі діти з синдромом Дауна, розладами спектра аутизму.

Вимоги до дітей з інтелектуальними порушеннями, котрі розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Предметні компетентності для дітей з різним рівнем інтелектуальних порушень мають диференційований характер (для дітей з легким та помірним ступенем).

Зміст навчання добирається індивідуально, у відповідності до пізнавальних можливостей. Для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, на кожну дитину формується ІПР.

Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу, зокрема у класах для учнів із складними порушеннями розвитку, за умови граничного наповнення класів – 6 -7 осіб, у класах для учнів з помірними порушеннями інтелектуального розвитку, із розладами аутичного спектра, забезпечує асистент вчителя та/або асистент вихователя групи подовженого дня, педагогічне навантаження яких на одну ставку становить 25 годин на тиждень.

За необхідності соціальні потреби учнів (вихованців) під час освітнього процесу може задовольняти асистент учня (вихованця) - соціальний робітник, один із батьків (інший законний представник) або уповноважена ними особа.

Освітня програма спеціального закладу загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Відповідно до чинного законодавства, організація освітнього процесу в закладі регламентується робочим навчальним планом. Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації, факультативи.

У 2023-2024 навчальному році учні 1, 2, 3, 4 класів з порушеннями опорно-рухового апарату (фізичні, функціональні труднощі), учні зі складними порушеннями розвитку (порушеннями опорно-рухового апарату та інтелектуальними порушеннями) навчатимуться за типовими освітніми програмами, затвердженими наказом МОН від 26.07.2018 № 814 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами» (зі змінами, наказ МОН від 16.08.2019 № 917), додатки № 7 та №15 Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» та від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години, передбачені для фізичної культури та години, передбачені на корекційно-розвиткову роботу не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження на учнів.

При визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класах – 35 хвилин, у 2-9-х класах – 40 хвилин.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами (далі - навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Інваріантна складова навчальних планів школи – для дітей з особливими освітніми потребами обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями

психофізичного розвитку учнів, а саме:

-розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами;

-розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості;

-формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти; створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

4.Очікувані результати навчання здобувачів освіти І ступеня

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів 1-4 класів:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного

та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різній спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброзичесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

- б) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;
- 7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;
- 8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;
- 9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;
- 10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;
- 11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено за такими освітніми галузями: мовно-літературна; математична; природнича; технологічна; інформатична; соціальна і здоров'язбережувальна; громадянська та історична; мистецька; фізична культура.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

- групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;
- спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;
- конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;
- орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Обов'язкові результати навчання учнів позначено індексами, в яких: скорочений буквений запис означає освітню галузь, до якої належить обов'язковий результат навчання; цифра на початку індексу вказує на порядковий номер року навчання (класу), на завершення якого очікується досягнення результату навчання; перша цифра після буквеного запису до крапки означає номер групи результатів навчання; цифра після крапки означає номер загального результату навчання; наступна цифра означає номер конкретного результату навчання; остання цифра означає номер орієнтира для оцінювання відповідного навчального результату.

5.Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків,

екскурсії, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання Державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, розраховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Навчання, за необхідності, може відбуватися в дистанційній формі.

Освітня програма спеціального закладу загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами

Загальні положення

Базова освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Освітня програма спеціального закладу загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами розроблена на виконання:

-Закону України «Про освіту»;

-постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»;

-наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами»;

-Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, затверджений наказом МОЗ від 25.09.2020 № 2205, набув чинності 1 січня 2021 р.

-Учні 6-10 класів - типовими освітніми програмами спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами затвердженої наказом МОН № 627 від 12.06.2018 (додаток №13): для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату та для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями, додаток №15.

- типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти III ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, наказ МОНУ від 22.07.2020 №944(Додаток №7).

-Наказ МОНУ від 07.12.2021 №1317 «Про затвердження Типової освітньої програми для 5-10 класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального

року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року та мати відповідний висновок ІРЦ для переходу на новий ступінь навчання.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані, складеному відповідно до таблиці №13 та 15 – 6–10 класи (для дітей з особливими освітніми потребами) Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 12.06.2018 № 627 «Про затвердження Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», таблиць №11 та 13 – 5 клас Типової освітньої програми, наказ МОН України від 07.12.2021 №1317.

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для кожного предмета.

У школі II ступеню може здійснюватися поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативних вимог. При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків.

Навчальне навантаження у типових навчальних планах орієнтоване на навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти. Заклад освіти може запроваджувати як галузеві, так і міжгалузеві навчальні предмети (інтегровані курси), формування змісту яких може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей або окремих їх складників. Ці навчальні предмети (інтегровані курси) вивчаються за модельними навчальними програмами (додаток 17) або за навчальними програмами, затвердженими педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів в обсязі не меншому, ніж передбачено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами.

Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів заклад освіти визначає самостійно з урахуванням навчального навантаження на відповідні навчальні предмети у типовому навчальному плані.

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять заклад загальної середньої освіти розподіляє самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

Заклад освіти може планувати вивчення певного предмета або курсу концентровано. Предмети та курси з навчальним навантаженням 0,5 години на тиждень вивчаються протягом одного семестру.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу загальної середньої освіти не повинна перевищувати загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Для 5-6-их класів НУШ Заклад освіти визначає перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення; додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображається у навчальному плані освітньої програми закладу освіти.

Кількість навчальних годин для вивчення української мови у навчальному плані закладу освіти відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» не може бути меншою, ніж у типовому навчальному плані.

4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Вимоги до результатів навчання учнів 5-6 класів НУШ визначено за такими освітніми галузями: мовно-літературна; математична; природнича; технологічна; інформатична; соціальна і здоров'язбережувальна; громадянська та історична; мистецька; фізична культура.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

- групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;
- спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;
- конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;
- орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Обов'язкові результати навчання учнів позначено індексами, в яких: скорочений буквений запис означає освітню галузь, до якої належить обов'язковий результат навчання; цифра на початку індексу вказує на порядковий номер року навчання (класу), на завершення якого очікується досягнення результату навчання; перша цифра після буквеного запису до крапки означає номер групи результатів навчання; цифра після крапки означає номер загального результату навчання; наступна цифра означає номер конкретного результату навчання; остання цифра означає номер орієнтира для оцінювання відповідного навчального результату.

Наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

-окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проєктах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу. Здобувачі освітинабувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Результати навчання в 6 - 9 класах повинні робити внесок у формування таких ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p><i>Уміння:</i> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><i>Ставлення:</i> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p><i>Уміння:</i> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби</p>

		<p>невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p><i>Ставлення:</i> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p><i>Уміння:</i> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p><i>Уміння:</i> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p>

		<i>Навчальні ресурси:</i> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p><i>Уміння:</i> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p><i>Ставлення:</i> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p><i>Уміння:</i> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p><i>Уміння:</i> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p><i>Ставлення:</i> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>

8	Соціальна і громадянська компетентності	<p><i>Уміння:</i> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><i>Ставлення:</i> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p><i>Уміння:</i> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><i>Ставлення:</i> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><i>Навчальні ресурси :</i> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p><i>Уміння:</i> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><i>Ставлення :</i> усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p>

		<i>Навчальні ресурси:</i> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Освітня програма спеціального закладу базової середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

5.Форми організації освітнього процесу

Основною формою організації освітнього процесу у Закладі є урок, як форма організації освітнього процесу, при якій педагог протягом точно встановленого часу керує колективною пізнавальною та іншою діяльністю постійної групи учнів з урахуванням особливостей кожного з них, використовуючи види, засоби і методи роботи, що створюють сприятливі умови для того, щоби всі учнів опанували основи досліджуваного предмета безпосередньо у процесі навчання, а також для виховання пізнавальних здібностей та духовних сил школярів, формування ключових компетентностей.

У залежності від дидактичних цілей і ланок освітнього процесу, реалізованих на уроці, у закладі використовуються наступні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та /або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Під час конструювання уроку на основі кожної ланки освітнього процесу вчитель може використовувати наступні його видові типи або їх елементи: навчальна лекція, конференція, диспут, консультація, семінар, віртуальна подорож, форум, квест інтегрований урок, відео-урок, проблемний урок, ділова гра, урок-конкурс, рольова гра.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в практичній

діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, особливості дітей з ООП, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

7. Інструментарій оцінювання здобувачів освіти

Відповідно до чинного законодавства України обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні результати учнів із предметів інваріантної складової навчального плану навчального закладу.

З 2000 року в школах України діє 12-бальна шкала (система) оцінювання навчальних досягнень учнів, яку було введено згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 04.09.2000 N 428/48 «Про запровадження 12-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти»

У початкових класах (1-2) дається вербальна характеристика знанням, умінням і навичкам учнів, у 3-4 – рівнева система оцінювання. У наступних класах оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою (системою), і його результати позначаються цифрами від 1 до 12. Оцінювання учнів 5-их класів НУШ, під час адаптаційного періоду, 1 чверть, здійснюватиметься за рівневою шкалою, а в подальшому – бальне оцінювання. Оцінювання навчальних досягнень дітей із особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України. Об'єктом оцінювання в системі загальної середньої освіти є результати повсякденної навчальної роботи учнів на уроках і вдома.

У системі оцінювання розрізняють 4 (чотири) рівні навчальних досягнень учнів:

- перший рівень — початковий (1-3 бали). Відповідь учня фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення;
- другий рівень – середній (4-6 балів). Учень відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;
- третій рівень — достатній (7-9 балів). Учень знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь учня правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень;
- четвертий рівень – високий (10-12 балів). Знання учня є глибокими, міцними, системними; учень вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.

Кожний наступний рівень вимог включає в себе вимоги до попереднього та додає нові.

У випадку невідповідності навчальних досягнень учня рівням системи оцінювання робиться позначка «не атестований».

При визначенні рівня навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань;
- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези;
- самостійність оцінних суджень.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5-их класів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів: усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування); письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо); цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі); практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо). У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети

6. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Якість результату освіти в умовах Закладу можна визначати через такі характеристики:

- сформованість ключових компетенцій відповідно до року навчання, ступеню освіти;
- готовність учнів до усвідомленого, з врахуванням власних індивідуальних здібностей та особливостей, вибору подальшого напрямку професійного становлення в системі закладів професійно-технічної освіти.

Основним інструментом системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Закладі є моніторинг якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальнихзанять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінні навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

1.Кадрове забезпечення освітньої діяльності: педагоги школи з фаховою та дефектологічною освітою, практичний психолог, соціальний педагог, керівники гуртків, педагог-організатор, вихователі.

Педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, мають відповідну освіту та кваліфікацію відповідно до спеціальності.

2.Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності забезпечено наявністю:

- чинних освітніх програм та навчальних планів, за якими здійснюється освітня діяльність;
- фахових періодичних видань;
- методичних посібників для вчителів;

3.Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності включає навчальні кабінети для учнів школи II ступеню з відповідним обладнанням навчального і загального призначення, визначеним у наказах МОН України.

Матеріально – технічна база закладу дозволяє виконувати вимоги програм вивчення предметів навчального плану.

Забезпечено доступ до мережі Internet за технологією WiFi. До послуг учнів бібліотека з великим фондом підручників та навчальної літератури, читальна зала.

Соціально-побутова інфраструктура передбачає наявність у закладі медичного пункту, харчоблоку, актовї зали, спортивної зали, спортивного майданчику, сенсорної кімнати, класу СПО..

1. Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт- суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання.

З метою неперервного відстеження результатів навчання, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми,

- якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу;
 - створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

8. Виховна складова

Виховний процес є невід'ємною складовою освітнього процесу у спеціальній школі і ґрунтується на принципах, визначених Законами України “Про освіту”, “Про дошкільну освіту” та “Про повну загальну середню освіту”, “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”.

У спеціальній школі спільними зусиллями всіх учасників освітнього процесу створюється безпечне освітнє середовище відповідно до Законів України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, єдність навчання, виховання і розвитку учнів.

Для всебічного розвитку учнів (вихованців) з урахуванням їх індивідуальних особливостей створюються, відповідно до законодавства гуртки за інтересами, спортивні секції, до освітнього процесу залучаються заклади позашкільної освіти.

Виконання освітньої програми з наскрізного виховання здійснюється педагогічними працівниками, у тому числі вихователями, відповідно до освітньої програми, режиму роботи спеціальної школи та спрямовується на формування компетентностей, необхідних для успішної соціалізації учня (вихованця).

Ключовий елемент виховання – приклад вчителя. НУШ вимагає вимірювати індивідуальні нахили і здібності кожної дитини для її ціле направленої розвитку і профорієнтації.

Наскрізне виховання має запобігти булінгу (дискримінації, насильству, знущанням).

Відносини учасників освітнього процесу будуються на взаємоповазі, діалозі.

Наскрізне виховання будується на визнанні принципів:

- талановитість кожної дитини
- гуманізм
- дитиноцентризм
- проактивна дисципліна
- введення правил, рутин, Інструкцій, залучення здобувачів освіти до їх вироблення право на помилку.

Наскрізний процес виховання має здійснювати вчитель чи вихователь-менеджер, який створює фізичне середовище класу, вводить класні правила та рутини, визначає з дітьми цілі перебування в класі протягом дня, забезпечує вміння дотримуватись правил, дотримується алгоритму введення правил (задум правила, створення негативної ситуації, моделює правильне виконання правила, моделює ситуацію по невиконанню правила, клас моделює правильне виконання правила); дотримується трьох принципів проактивного підходу до дисципліни

(зберігає гідність учня, не перериває навчальний процес, розмовляє з дітьми тихо і спокійно).

В наскрізному вихованні важливо дотримуватися складових ефективного управління класом.

1. Облаштування комфортного фізичного середовища (розташування парт, місце в класі вчителя, на стінах інформація до теми, достатньо місця для всіх видів діяльності учня, на столі вчителя всі матеріали потрібні до уроку)
2. Налагоджування турботливих дружніх взаємовідносин
3. Розробка правил і впровадження рутин
4. Ефективний план уроку
5. Проактивний підхід до дисципліни.

Наскрізнi вміння наших здобувачів освіти можна сформува ти через класні проекти. Кожен проект має мати завдання – в комплексі розвивати всі вміння інтегровано. Плануючи виховний захід (проект) вчитель, класний керівник, вихователь має скласти чек-лист, в якому відобразити через які інструменти реалізуємо наскрізнi вміння, ключові компетентності.

Кожна декада (тиждень, 2 тижні, місяць) має розпочатися із «Дружнього кола», де буде сформульовано задум, його завдання, план дій, учасники, складено чек-лист роботи по кожному наскрізному вмінню.

Класний керівник, вихователь повинен:

- Передбачити заходи, проекти з проблеми
- Превентивне виховання, попередження булінгу, суїцидства, жорстокості
- Ведення здорового способу життя
- Трудове виховання. Профорієнтація
- Екологічні проекти
- Художньо-естетичне виховання
- Морально-етичне виховання
- Вироблення мотивації до розумової праці, власного саморозвитку, визначення ідентичності, можливостей, планування подальшої життєдіяльності, власної індивідуальної траєкторії
- Сімейно-побутове виховання
- Заходи з ТБ, БЖД, ЦЗН
- Розвиток лідерства
- Партнерство з сім'єю

Забезпечити в ході наскрізного виховання такі види діяльності:

- Фізично-оздоровча
- Навчально-пізнавальна
- Суспільно-гуманна
- Духовна
- Соціально-комунікативна
- Суспільно-правова
- Сімейно-побутова
- Професійно-трудова
- Культурно-естетична

Передбачити в планах виховної діяльності, проектах виховної діяльності відзначення дат календаря. В зв'язку з малочисельністю учнів в класах,

передбачити проекти наскрізного виховання, що проводяться декількома класами або спільно всім освітнім закладом.

В основу фізично-оздоровчої діяльності покласти Спортивний регламент школи і домогтися його повної реалізації.

В основі краєзнавчої роботи є робота краєзнавчого музею, яка визначає основні заходи на місяць, семестр в своєму плані.

Робота бібліотекаря по наскрізному вихованню планується в плані роботи бібліотекаря.

Робота психолога відображається в плані роботи психолога.

Основні завдання групи продовженого дня:

1. Допомога учням в засвоєнні освітніх програм.
2. Розвиток пізнавальних процесів і інтересів учнів.
3. Формування навичок систематичної самостійної роботи, вміння застосовувати раціональні прийоми роботи над завданнями з різних навчальних предметів.
4. Розвиток вміння планувати та ефективно використовувати свій вільний час.
5. Формування гармонійної особистості кожного учня завдяки морально-етичному, художньо-естетичному, національно-патріотичному родинно-сімейному, екологічному вихованню.
6. Зміцнення здоров'я учнів та забезпечення правильного фізичного розвитку за допомогою фізкультурно-оздоровчих заходів.
7. Формування комунікативної компетенції дітей.
8. Згуртування дитячого колективу, виховання почуття взаємодопомоги
9. Надання допомоги батькам або особам, які їх замінюють, у вихованні учнів.

Учасниками освітнього процесу в групі продовженого дня є директор школи, заступник директора з виховної роботи, вихователь та інші педагогічні працівники, батьки або особи, які їх замінюють, психолог, бібліотекар, медичний працівник закладу, а також вчителі, керівники гуртків, які мають педагогічну освіту .

Права і обов'язки учасників освітнього процесу групи продовженого дня визначаються Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту». Статутом школи, правилами внутрішнього трудового розпорядку, наказами.

Режим роботи групи продовженого дня розробляється відповідно до Державних санітарних правил і норм улаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу, ухвалюється педагогічною радою і затверджується директором школи.

Пізнавальна діяльність учнів в ГПД направляється на формування ключових компетентностей, наскрізних вмінь.

Наскрізнi вміння i навички:

- Розв'язую проблеми
- Критично мислю
- Творчо мислю (креативність)
- Співпрацюю
- Ефективно спілкуюся

- Розвиваю власний емоційний інтелект
- Досліджую
- Організую свою діяльність
- Рефлектую
- Читаю вдумливо

В плані роботи вихователя має чітко відстежуватися робота за 4 наскрізними лініями:

- «Екологічна безпека та сталий розвиток»
- «Громадянська відповідальність»
- «Здоров'я і безпека»
- «Підприємливість та фінансова грамотність».

Результатом наскрізного виховання є розвиток наскрізних вмінь, навичок, цінностей, ключових компетентностей, способів мислення т.і.

Підходи до організації виховної діяльності школи:

- Системний; його складники: мета, завдання, принципи, суб'єкти та відносини між ними, зміст, умови; управління, що розвиває дану систему.
- Комплексний(цілісний), що включає: спільну діяльність педагога й вихованця, що впливає на гри сфери особистості: пізнавальну(знання, погляди, переконання); емоційно-вольову (почуття, бажання, емоції); дієво-практичну (вміння, навички, звички, досвід поведінки). Все це проходить через голову (ПС), серце (ЕВ), руки (ДП) дитини.
- Особистісно орієнтований підхід (вибір і ціле покладання, рефлексія, формування позитивної «Я-концепції», прийняття рішень, відповідальність, творча реалізація в професійній сфері, автономність й індивідуальність буття суб'єкта).
- Діяльнісний підхід – направлений на перетворення, в ході якого розвивається індивід, реалізовується індивідуальність, формується особистість у спільній діяльності.
- Аксіологічний підхід (ціннісний) – приводить ціннісні системи вихованців до загальнолюдських моральних принципів і відзначалися гнучкістю, усталеністю.
- Культурологічний – засвоїти культурні надбання людства, примножуючи духовну культуру, забезпечуючи єдність поколінь.
- Акмеологічний підхід (вершина) – прагнення до самовдосконалення, здійснення нових задумів.
- Рефлексивний підхід – усвідомлення власних дій, усуваючи зайве, додаючи потрібне, розуміння, що рефлексія веде до змін.
- Синергетичний підхід – нові поняття, ідеї, гіпотези породжуються не тільки новими фактами, а й різноманітними нелінійними зв'язками, обставинами, нестабільністю, а, отже, необхідно навчитися приймати обґрунтовані рішення в умовах нестабільності.

Процес наскрізного виховання в школи має свою структуру та етапи:

Проводячи урок, виховний, позакласний захід, перебуваючи в рекреації, подвір'ї закладу, на вулиці, в сімейному середовищі маємо пам'ятати про те, що тут формуються наскрізні вміння, проходить наскрізне виховання.

9. Корекційно-розвиткова складова

Навчальний план закладу обов'язково включає години корекційно – розвиткових занять, зміст яких зумовлений особливостями психофізичного розвитку учнів і реалізується через курси: лікувальна фізична культура, соціально-побутове орієнтування, корекція розвитку.

Також у спеціальній школі створено реабілітаційне відділення, де забезпечується психолого-педагогічний супровід, надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога), проводяться заняття з логопедом та дефектологом. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) надаються в рамках корекційно-розвиткового складника освітньої програми та навчального плану з урахуванням індивідуальних програм розвитку учнів (вихованців) в індивідуальній або груповій формі у вигляді занять), з метою розвитку та формування компетентностей для самостійного життя,

Заняття проводяться педагогічними працівниками:

протягом дня (для вихованців дошкільних груп (у разі наявності дошкільного підрозділу);

у другій половині дня (для учнів спеціальної школи, крім випадків, коли проведення таких занять в індивідуальній формі у першій половині дня передбачено освітньою програмою та/або медичними приписами закладів охорони здоров'я).

Надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги) для учнів спеціальної школи сприяє досягненню результатів навчання відповідно до державних стандартів.

Для проведення занять у груповій формі можуть створюватись міжкласні групи. У групі повинно бути не менше трьох та не більше шести осіб. Під час формування таких міжкласних груп враховується індивідуальна програма розвитку учнів. Проведення занять в індивідуальній формі здійснюється відповідно до індивідуальних програм розвитку учнів (вихованців).

Також у спеціальній школі проводиться масаж, апаратна фізіотерапія (теплолікування), надаються послуги з ранньої реабілітації для дітей з інвалідністю дошкільного віку тощо.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з порушенням опорно-рухового апарату

Мета: створення та забезпечення психофізичного та особистісного розвитку дітей із порушеннями опорно-рухового апарату, корекції наявних порушень психофізичного розвитку та забезпечення умов для розвитку усіх психічних процесів, що сприятиме максимальній соціалізації дітей.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

1. Визначення наявних порушень психофізичного розвитку дитини із порушеннями опорно-рухового апарату.
2. Подолання порушень з урахуванням механізмів їх виникнення з опорою на найбільш збережені функціональні системи розвитку.
3. Попередження появи та корекція вторинних порушень психофізичного розвитку.
4. Формування здатності здійснювати комунікацію в різних сферах спілкування з урахуванням мотивації, мети та соціальних норм поведінки.

5. Нормалізація м'язового тону організму дитини через інтеграцію мовленнєвої, пізнавальної, рухової діяльності.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: лікувальна фізкультура, корекція розвитку, логопедія(за потреби).

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з порушенням опорно-рухового апарату та інтелектуальними порушеннями

Мета: психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень дітей з інтелектуальними порушеннями.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

1. Формування особистісних якостей дитини, розвиток і корекція всіх психічних процесів, сприяння психологічної адаптації та соціальної реабілітації дітей.

2. Розвиток та подолання порушень усного та писемного мовлення.

3. Корекція та розвиток рухових порушень та недоліків фізичного розвитку, формування вмінь диференціювати рухи відповідно до ступеня мускульних навантажень, темпу рухів, підпорядкування рухів музиці.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізична культура, логопедія, дефектологія.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з інтелектуальними порушеннями, які мають розлади аутичного спектра

Мета - психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень у дітей з розладами аутичного спектра. Напрями корекційно-розвиткової роботи та завдання, реалізація яких в умовах мікрогрупи сприяє досягненню мети:

1. Розвиток психомоторики (гармонізувати психофізіологічний статус; збагачувати руховий репертуар; тренувати психомоторні функції та властивості (координованість, статична і динамічна рівновага, спритність, витривалість).

2. Сенсорний розвиток, сенсорна інтеграція (розвивати моторну імітацію, збагачувати чуттєвий досвід, формувати полісенсорне сприймання, коригувати сенсорну гіперчутливість, розвивати відчуття ритму, (структурування середовища і діяльності), розвивати дрібну моторику та зорово-моторну координацію).

3. Соціально-комунікативний розвиток (розвивати здатність виконувати соціальні норми та правила поведінки, підпорядковуватися інструкціям, формувати комунікативні вміння, у тому числі невербальні, стимулювати розвиток мовлення (активний та пасивний словниковий запас), формувати соціально-побутові навички).

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: альтернативна комунікація, психомоторний та сенсорний розвиток, логопедичні заняття та логоритміка.

Корекційно-розвиткову роботу проводять фахівці, які здобули відповідний ступінь вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) у галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка за спеціальностями: 013 Початкова освіта, 016 Спеціальна освіта, 017 Фізична культура і спорт; 02 Культура і мистецтво: 024 Хореографія, 025 Музичне мистецтво; 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю: 053 Психологія; 22 Охорона здоров'я за спеціальністю: 227 Фізична терапія, ерготерапія; та/або фахівці, що мають професійну кваліфікацію: 5 2229.2. Ерготерапевт, 2229.2. Лікар з лікувальної фізкультури, 2229.2. Лікар з

лікувальної фізкультури та спортивної медицини, 2331. Вчителі початкової школи, 2340. Вчитель з корекційної освіти, 2340. Вчитель-дефектолог, 2340. Вчитель-логопед, 2340. Вчитель-реабілітолог, 2445.2. Практичний психолог, 2445.2. Психолог, 3226. Інструктор з трудової адаптації, 3226. Інструктор з трудової терапії, 3226. Фахівець з фізичної реабілітації.

11. Навчальні плани

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані спеціальних закладів загальної середньої освіти I та II ступенів для дітей з особливими освітніми потребами (далі - навчальний план). Згідно із Законом України «Про освіту», на основі Державного стандарту й Типової освітньої програми Заклад може розробляти освітні програми – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів, індивідуальних проектів, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання. Освітні програми можуть відрізнятися від Типової освітньої програми послідовністю викладання навчального матеріалу, обсягом його вивчення, наявністю додаткових компонентів змісту або використанням оригінальних форм, методів і засобів навчання. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи пізнавальні здібності та можливості учнів, конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення корекційно-розвивальних завдань та орієнтованих очікуваних результатів, зазначених у програмі. Для реалізації вищезазначених мети та завдань освітній заклад має відповідну кадрову, методичну та матеріально-технічну бази.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти для спеціальних закладів загальної середньої освіти з
українською мовою навчання для дітей з порушеннями опорно-рухового
апарату

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7	7	7	7	28
	Іноземна мова	2	2	2	2	8
Математична	Математика	4	4	4	4	16
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	3	3	3	12
Технологічна	Трудове навчання	1	1	1	1	4
Інформатична	Інформатика	-	1	1	1	3
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
	Музичне мистецтво*	1	1	1	1	4
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3	3	3	12
Усього:		22	23	23	23	91
Корекційно-розвиткова робота	Корекція розвитку	5	5	5	5	20
	Лікувальна фізкультура	4	4	4	4	16
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	2	2	6
Гранично допустиме навчальне навантаження		20	21	22	22	85
* або "Мистецтво" (інтегрований курс)		2	2	2	2	8

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти для дітей зі складними порушеннями розвитку
(з порушеннями опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними
порушеннями)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	4	4	4	4	16
Математична	Математика	2	2	2	2	8
Природнича Соціальна і	Я досліджую світ	4	4	4	4	16

здоров'язбережувальна Громадянська та історична						
Технологічна	Предметно-практичне навчання	2	2	2	2	8
Інформатична						
Мистецька	Образотворче мистецтво Музичне мистецтво*	1	1	1	1	4
		1	1	1	1	4
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3	3	3	12
Усього:		17	17	17	17	68
Корекційно-розвиткова робота	Корекція розвитку	4	4	4	4	16
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	2	8
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	8
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		6	7	8	8	29
Гранично допустиме навчальне навантаження		20	21	22	22	85
* або "Мистецтво" (інтегрований курс)		2	2	2	2	8

Додаток 2

Додаток 16
до Типової освітньої програми

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

початкової освіти для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня;
інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	4	4	4	4	16
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	2	2	2	2	8
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ Соціально-побутове орієнтування	5	5	5	5	20
Технологічна	Предметно-практичне навчання	2	2	2	2	8
Інформатична						
Мистецька	Розвиток художньо- естетичних навичок	2	2	2	2	8

Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3	3	3	12
Усього:		18	18	18	18	72
Корекційно-розвиткова робота	Психомоторний та сенсорний розвиток	3	3	3	3	12
	Логопедичні заняття	2	2	2	2	8
	Ритміка	1	1	1	1	4
	Альтернативна комунікація	2	2	2	2	8
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		5	6	7	7	25
Гранично допустиме навчальне навантаження		20	21	22	22	85

Додаток 3

Додаток 13
до Типової освітньої програми

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
спеціальних закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату

Освітні галузі	Навчальні предмети	Класи					
		6	7	8	9	10	Разом
Мови і літератури	Класи	6	7	8	9	10	Разом
	Українська мова	4	4	3	3	3	17
	Українська література	2	2	2	2	2	10
	Іноземна мова	3	3	3	3	3	15
	Зарубіжна література	1	1	1	1	1	5
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1	1	5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	5
	Основи правознавства	-	-	-	1	1	2
Математика	Математика	4	-	-	-	-	4
	Алгебра	-	2	2	2	2	8
	Геометрія	-	2	2	2	2	8
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-	-	

	Біологія	1	2	2	2	2	9
	Географія	2	1	2	2	1	8
	Фізика	-	1	2	2	2	7
	Хімія	-	1	2	2	2	7
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-	-	-	2
	Образотворче мистецтво	1	1	-	-	-	2
	Мистецтво	-	-	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	2	2	2	2	2	10
	Інформатика	1	1	1	1	2	6
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	6
	Фізична культура	2	2	2	2	2	10
Разом		27	29	30	31	31	172
Корекційно-розвиткові заняття	Лікувальна фізкультура	3	3	3	3	3	18
	Корекція розвитку	2	2	2	2	2	12
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	2	1	1	7
Гранично допустиме навантаження		28	30	32	32	32	154

Додаток 4

Додаток 15
до Типової освітньої програми

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для дітей зі складними порушеннями розвитку (дітей з порушеннями опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями)

Освітні галузі	Навчальні предмети						Разом
		6	7	8	9	10	
Мови і літератури	Українська мова	3	3	3	3	3	15
	Українська література	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство	Історія України	-	2	2	2	-	6
	Я у Світі	-	-	-	-	-	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1	1
Математика	Математика	3	3	3	3	3	15

Природознавство	Природознавство	1	1	2	2	-	6
	Географія	1	1	1	1	-	4
	Фізика і хімія в побуті	-	2	2	2	1	7
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-	3
Технології	Трудове навчання	8	8	8	8	10	42
	Інформатика	1	1	1	1	1	6
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	5
	Фізична культура	2	2	2	2	2	10
Разом		24	28	29	27	24	132
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	2	2	2	2	2	10
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	2	10
	Лікувальна фізкультура	3	3	3	3	3	15
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		4	2	3	5	8	22
Гранично допустиме навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		28	30	32	32	32	154

Додаток 5

Додаток 11
до Типової освітньої програми

Типовий навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушенням опорно-рухового апарату з українською мовою навчання та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушенням опорно-рухового апарату з українською мовою навчання -5 клас

Освітні галузі	Орієнтований перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах						Орієнтований перелік міжгалузевих інтегрованих курсів
		5	6	7	8	9	10	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3	3	3	3	Міжгалузеві інтегровані курси**
	Українська література	2	2	2	2	2	2	
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
	Іноземна мова	4	4	3,5	3,5	3	3	
	Друга іноземна мова (не менше двох годин на тиждень) включається до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти як вибіркової освітньої							Робототехніка . 5-10 клас

	компонент за рахунок перерозподілу навчальних годин інших освітніх галузей							STEM. 5-10 клас Драматургія і театр. 7-10 клас Економіка і право. 9-10 клас
	Інтегровані курси* Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної літератури). 5-10 клас Інтегрований курс української мови та літератури 5-10 клас Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжна літератури). 5-10 клас * Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів визначає заклад освіти з урахуванням навчального навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети							
Математична	Математика	5	5	-	-	-	-	** Кількість навчальних годин на вивчення міжгалузевих інтегрованих курсів визначає заклад освіти з урахуванням навчального навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети
	Алгебра	-	-	2,5	2,5	3	3	
	Геометрія	-	-	2	2	2	2	
	Інтегрований курс** Математика. 7-10 клас							
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу» */ Інтегрований курс «Довкілля»*	2	2	-	-	-	-	
	Біологія	-	-	2,5	2,5	2,5	2,5	
	Географія	-	1	2	2	1,5	1,5	
	Фізика	-	-	2	2	2	2,5	
	Хімія	-	-	1	1,5	2	2,5	
	Інтегрований курс* Природничі науки. 5-10 клас До навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається або інтегрований курс «Пізнаємо природу» або інтегрований курс «Довкілля»							
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,5	0,5	1	1	0,5	0,5	
	Етика*/ Культура добросусідства */ Інші курси морального спрямування*	0,5	0,5	-	-	-	-	
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	-	0,5	0,5	
	*До навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається один з цих предметів або							

	вони можуть вивчатись в рамках інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»						
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-	-	-	-	-
	Історія України Всесвітня історія	-	2	-	-	-	-
	Історія України	-	-	1	1	1	1
	Всесвітня історія	-	-	1	1	0,5	0,5
	Громадянська освіта	-	-	-	0,5	-	-
	Правознавство	-	-	-	-	0,5	-
	Інтегровані курси * Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 клас Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5-6 клас Історія України і світ. 7-10						
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1,5	2	2,5
Технологічна	Технології	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1
	До навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається інтегрований курс «Мистецтво» або окремі предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво». Кількість годин на вивчення окремих предметів визначає заклад освіти						
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	2	2	2
	Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються						
Разом		27,5	29,5	32	32,5	32	32,5
Корекційно-розвиткова робота	Лікувальна фізкультура (ритміка)	3	3	3	3	3	3
	Корекція розвитку	2	2	2	2	2	2
Разом		5	5	5	5	5	5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		0,5	1,5	1	1,5	2	1,5
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету		28	31	33	34	34	34

(без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)							
Гранично-допустиме навчальне навантаження учнів	25	28	30	32	32	32	

Додаток 6

Додаток 13

до Типової освітньої програми

Типовий навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей зі складними порушеннями розвитку (із порушеннями опорно-рухового апарату в поєднанні з порушенням інтелектуального розвитку) – 5 клас

		5	6	7	8	9	10	11		
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3	3	2	2	-	Міжгалузеві інтегровані курси**	
	Українська література	2	2	2	2	2	2	-		
Математична	Математика	5	4	4	4	4	4	-		
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-	-	-	-	-		
	Географія	-	-	1	2	2	3	-		
	Фізика і хімія в побуті	-	-	1	2	2	3	-		
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»*	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	-		
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	-	0,5	0,5	-		
		*У рамках вивчення інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» вивчаються наступні предмети: «Етика», «Культура добросусідства», «Інші курси морального спрямування»								
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	-	-	-	-	-		
	Історія України	-	-	2	2	2	-	-		
	Правознавство	-	-	-	-	-	1	-		
Інформатична	Інформатика	2	2	2	2	3	3	4		
Технологічна	Технології	6	10	11	11	11	11	25		
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	2	2	1	-	-		
	До навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається інтегрований курс «Мистецтво» або окремі предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво». Кількість годин на вивчення окремих предметів визначає заклад освіти									

**Кількість навчальних годин на вивчення міжгалузевих інтегрованих курсів визначає заклад освіти з урахуванням навчального навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети

Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	2	2	2	-
	Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються							
Разом		27	30	31,5	32,5	32	32	29
Корекційно-розвиткова робота	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	2	1	1
	Корекція розвитку	2	2	2	2	2	1	1
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	1	1	1	1	1	0,5	0,5
Разом		5	5	5	5	5	2,5	2,5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1,5	1,5	2	2	3
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	31	33	34	34	34	32
Гранично-допустиме навчальне навантаження учнів		25	28	30	32	32	32	32

Додаток 7

Додаток 17
до Типової освітньої програми

Перелік модельних навчальних програм для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами для 5-их класів

№	Назва модельної навчальної програми	
1.	для всього рівня	Українська мова. 5-10 класи
	для окремих циклів	Українська мова. 5-6 класи Українська мова. 7-10 класи
2.	для всього рівня	Українська література. 5-10 класи
	для окремих циклів	Українська література. 5-6 класи Українська література. 7-10 класи
3.	для всього рівня	Зарубіжна література. 5-10 класи
	для окремих циклів	Зарубіжна література. 5-6 класи Зарубіжна література. 7-10 класи
4.	для всього рівня	Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5-10 класи

	для окремих циклів	Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5-6 класи Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 7-10 класи
5.	для всього рівня	Інтегрований курс української мови і літератури. 5-10 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс української мови і літератури. 5-6 класи Інтегрований курс української мови і літератури. 7-10 класи
6.	для всього рівня	Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5-10 класи
	для окремих циклів	Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5-6 класи Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 7-10 класи
7.	для всього рівня	Інтегрований курс української мови і літератури для класів з навчанням мовою корінного народу та/або національної меншини. 5-10 класи
	для окремих циклів	Інтегрований курс української мови і літератури для класів з навчанням мовою корінного народу та/або національної меншини. 5-6 класи Інтегрований курс української мови і літератури для класів з навчанням мовою корінного народу та/або національної меншини. 7-10 класи
8.	для всього рівня	Іноземна мова. 5-10 класи
	для окремих циклів	Іноземна мова. 5-6 класи Іноземна мова. 7-10 класи
9.	для всього рівня	Друга іноземна мова. 5-10 класи
	для окремих циклів	Друга іноземна мова. 5-6 класи Друга іноземна мова. 7-10 класи
10.	Математика. 5-6 класи	
11.	Алгебра. 7-10 класи	
12.	Геометрія. 7-10 класи	
13.	Математика. 7-10 класи (інтегрований курс)	
14.	Математика 5-10 класи	
15.	Математика 7-10 класи	
15.	Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)	
17.	Довкілля. 5-6 класи (інтегрований курс)	
18.	Пізнаємо світ. 5-10 класи (інтегрований курс)	
19.	Біологія. 7-10 класи	
20.	Географія. 6-10 класи	
21.	Географія. 7-10 класи	
22.	Фізика. 7-10 класи	
23.	Хімія. 7-10 класи	
24.	Фізика і хімія в побуті. 7-10 класи	
25.	для всього рівня	Природничі науки. 5-10 класи (інтегрований курс)
	для окремих циклів	Природничі науки. 5-6 класи (інтегрований курс) Природничі науки. 7-10 класи (інтегрований курс)
26.	для всього рівня	Технології. 5-10(11) класи
	для окремих	Технології. 5-6 класи Технології. 7-10(11) класи
27.	для всього рівня	Предметно-практичне навчання. 5-11 класи
	для окремих циклів	Предметно-практичне навчання. 5-6 класи

		Предметно-практичне навчання. 7-11 класи
28.	для всього рівня	Інформатика. 5-10(1 1) класи
	для окремих циклів	Інформатика. 5-6 класи Інформатика. 7-10 (11) класи
29.	для всього рівня	Основи інформатики. 5-1 1 класи
	для окремих циклів	Основи інформатики. 5-6 класи Основи інформатики. 7-11 класи
30.	для всього рівня	Здоров'я, безпека та добробут. 5-10 класи (інтегрований курс)
	для окремих циклів	Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс) Здоров'я, безпека та добробут. 7-10 класи (інтегрований курс)
31.	Етика. 5-6 класи	
32.	Програми курсів морального спрямування. 5-6 класи	
33.	Культура добросусідства. 5-6 класи	
34.	Підприємство і фінансова грамотність. 9-10 класи	
35.	Підприємство і фінансова грамотність. 10 клас	
36.	Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас	
37.	Вступ до історії України та громадянської освіти. 5-6 класи	
38.	Історія України. Всесвітня історія. 6 клас	
39.	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5-6 класи (інтегрований курс)	
40.	Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)	
41.	Історія України. 7-9 класи	
42.	Історія України. 7-10 класи	
43.	Всесвітня історія. 7-10 класи	
44.	Історія: Україна і світ. 7-10 клас (інтегрований курс)	
45.	Громадянська освіта. 8 клас	
46.	Правознавство. 9 клас	
47.	Правознавство 10 клас	
48.	для всього рівня	Мистецтво. 5-10 класи (інтегрований курс) Мистецтво. 5-9 класи (інтегрований курс)
	для окремих циклів	Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс) Мистецтво. 7-10 класи (інтегрований курс) Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)
49.	для всього рівня	Музичне мистецтво. 5-10 класи Музичне мистецтво. 5-9 класи
	для окремих циклів	Музичне мистецтво. 5-6 класи Музичне мистецтво. 7-10 класи Музичне мистецтво. 7-9 класи
50.	для всього рівня	Образотворче мистецтво. 5-10 класи Образотворче мистецтво. 5-9 класи Рельєфне малювання. 5-10 класи
	для окремих циклів	Образотворче мистецтво. 5-6 класи Рельєфне малювання. 5-6 класи Образотворче мистецтво. 7-10 класи Образотворче мистецтво. 7-9 класи Рельєфне малювання. 7-10 класи
51.	для всього рівня	Фізична культура. 5-10 класи
	для окремих циклів	Фізична культура. 5-6 класи Фізична культура. 7-10 класи
52.	для всього рівня	Робототехніка. 5-10 класи (міжгалузевий інтегрований курс)

	для окремих циклів	Робототехніка. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс) Робототехніка. 7-10 класи (міжгалузевий інтегрований курс)
53.	для всього рівня	STEM. 5-10 класи (міжгалузевий інтегрований курс)
	для окремих циклів	STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс) STEM. 7-10 класи (міжгалузевий інтегрований курс)
54.	для окремих циклів	Драматургія і театр. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс) Драматургія і театр. 7-10 класи (міжгалузевий інтегрований курс)
55.		Фізика та основи техніки. 7-10 класи (міжгалузевий інтегрований курс)
56.		Економіка і право. 9 клас (міжгалузевий інтегрований курс)

Додаток 8

Додаток 18
до Типової освітньої програми

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи 5 класи НУШ

№	Назва модельної навчальної програми	
1.	для всього рівня	Розвиток слухового сприймання та формування вимови. 5-10 класи
	для окремих циклів	Розвиток слухового сприймання та формування вимови. 5-6 класи Розвиток слухового сприймання та формування вимови. 7-10 класи
2.	для всього рівня	Лікувальна фізкультура.. 5-10 класи Лікувальна фізкультура.. 5-11 класи
	для окремих циклів	Лікувальна фізкультура. 5-6 класи Лікувальна фізкультура. 7-10 класи Лікувальна фізкультура.. 7-11 класи
3.	для всього рівня	Ритміка. 5-10 класи Ритміка. 5-11 класи
	для окремих циклів	Ритміка. 5-6 класи Ритміка. 7-10 класи Ритміка. 7-11 класи
4.	для всього рівня	Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови. 5-10 класи Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови. 5-11 класи
	для окремих циклів	Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови. 5-6 класи Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови. 7-10 класи Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови. 7-11 класи
5.	для всього рівня	Соціально-побутове орієнтування. 5-10 класи Соціально-побутове орієнтування. 5-11 класи
	для окремих циклів	Соціально-побутове орієнтування. 5-6 класи Соціально-побутове орієнтування. 7-10 класи

		Соціально-побутове орієнтування. 7-11 класи
6.	для всього рівня	Орієнтування в просторі. 5-10 класи Орієнтування в просторі. 5-11 класи
	для окремих циклів	Орієнтування в просторі. 5-6 класи Орієнтування в просторі. 7-10 класи Орієнтування в просторі. 7-11 класи
7.	для всього рівня	Розвиток мовлення. 5-10 класи Розвиток мовлення. 5-11 класи
	для окремих циклів	Розвиток мовлення. 5-6 класи Розвиток мовлення. 7-10 класи Розвиток мовлення. 7-11 класи
8.	для всього рівня	Корекція розвитку. 5-10 класи Корекція розвитку. 5-11 класи
	для окремих циклів	Корекція розвитку. 5-6 класи Корекція розвитку. 7-10 класи Корекція розвитку. 7-11 класи
9.	для всього рівня	Психомоторний та сенсорний розвиток. 5-10 класи
	для окремих циклів	Психомоторний та сенсорний розвиток. 5-6 класи Психомоторний та сенсорний розвиток. 7-10 класи
10.	для всього рівня	Альтернативна та додаткова комунікація. 5-10 класи
	для окремих циклів	Альтернативна та додаткова комунікація. 5-6 класи Альтернативна та додаткова комунікація. 7-10 класи
11.	для всього рівня	Логопедичні заняття. 5-10 класи
	для окремих циклів	Логопедичні заняття. 5-6 класи Логопедичні заняття. 7-10 класи

Додаток 9

ПЕРЕЛІК

комплектів навчальних програм для здобувачів базової середньої освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами

6-9 класи

№ з/п	Назва комплекту навчальних програм
1.	Комплект навчальних програм для дітей з інтелектуальними порушеннями для 5-10-х класів (українська мова, українська література, Я у світі, історія України, основи правознавства, математика, природознавство, географія, фізика і хімія в побуті, музичне мистецтво, образотворче мистецтво, трудове навчання, інформатика, основи здоров'я, фізична культура)
2.	Комплект навчальних програм для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату для 5-10-х класів (українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна мова, історія України, Всесвітня історія, основи правознавства, математика, алгебра, геометрія, природознавство, біологія, географія, фізика, хімія, музичне мистецтво, образотворче мистецтво, мистецтво, трудове навчання, інформатика, основи здоров'я, фізична культура)

Додаток 10

Додаток 17
до Типової освітньої програми

ПЕРЕЛІК

корекційно-розвиткових програм для дітей з особливими освітніми потребами

1. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Розвиток мовлення" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Хайдарова О.С., Блеч Г.О.).

2. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Розвиток мовлення з використанням методики ТАН-Содерберг" для 2 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Заремба В.В., Ліщук Н.І., Морозова Н.В., Блеч Г.О.).

3. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Лікувальна фізкультура" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Бобренко І.В.).

4. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Острівець здоров'я" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Ковтун А.В., Кунникова О.О., Стригунова О.М., Бобренко І.В.).

5. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Театральна логоритміка" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Папета О.В., Бобренко І.В., Демянович М.З., Компанієнко О.М., Гладченко І.В.).

6. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Барабанотерапія" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Василевська Л.Є., Гладченко І.В.).

7. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Розвиток психомоторики та сенсорних процесів" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Жук Т.Я., Трикоз С.В.).

8. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Азбука творчості" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Чеботарьова О.В., Брусенська І.М.).

9. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Музичні краплинки" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Шеклунова Н.О., Міненко А.В.).

10. Програма з корекційно-розвиткової роботи "У світі ритмів" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Левченко Л.Й., Гладченко І.В.).

11. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Соціально-побутове орієнтування" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Ярмола Н.А.).

12. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Лего-конструювання" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Лапін А.В.).

13. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Цікавий світ Монтесорі" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Дишлюк Т.Б., Чеботарьова О.В.).

14. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку" (базова) для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Чеботарьова О.В., Іоганова Н.А.).

15. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Соціальна адаптація першокласника" для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Яременко О.В.).

16. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Розвиток пізнавальної діяльності" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Наливкіна Н.М.).

17. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Формування графічних навичок" для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Чорна І.В.).

18. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Сенсомоторний розвиток) для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. П'ята М.І.).

19. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Лего-конструювання" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Лапін А.В.).

20. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Арт-корекція" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Брусенська І.М.).

21. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Формування навчально-мовленнєвої діяльності учнів за допомогою казки" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Літинська Я.Г., Трембалович І.П.).

22. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Розвиток комунікативної функції мовлення "Говірливий струмок" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Жеплінська С.В.).

23. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Формування лінгвістичних понять на основі використання асоціативних схем" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Татарінова О.М.).

24. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Формування знань про довкілля засобами пізнавальних завдань" для 3 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Гусак Т.О.).

25. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Пізнай навколишній світ" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Пігур О.В., Соколовська І.М., Лазорчин О.С.).

26. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Цікава скринька" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Коваль Л.В.).

27. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Корекційна ритміка" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Гладченко І.В., Шепічак О.О.).

28. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Світ Монтесорі" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Дишлюк Т.Б., Чеботарьова О.В.).

29. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Готовність дитини до навчання в школі (діагностична методика)" для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Яременко О.В.).

30. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Корекція розвитку. Розвиток мовлення" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Ільєнко Т.А., Стах О.Г.).

31. Програма з корекційно-розвиткової роботи "Лікувальна фізична культура для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату" для 1 - 4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Остапенко Т.В., Авраменко Л.Ю., Свистун Г.М.).

Додаток 11

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи для здобувачів базової середньої освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату 5-9 класи

Назва корекційно-розвиткової програми

1. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (базова) для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Чеботарьова О. В., Юганова Н. А., Топчій Н. Г.)
2. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (розвиток художньо-естетичної діяльності) для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Гаман Л. М., Чеботарьова О. В.)
3. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (арт-корекція засобами нетрадиційних видів занять) для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Крисяк Р. Б., Чеботарьова О. В.)
4. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Програма корекційних занять з ЛФК для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Остапенко Т. В., Авраменко Ю. В., Свистун Г. М.)
5. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція емоційно-вольової сфери) для 5-6 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Єгорова Г. А.)
6. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» (варіативний модуль «Подорож у життя») для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Міненко А. В., Грикун А. С.)
7. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для учнів 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів з помірними інтелектуальними порушеннями (Хайдарова О. С., Блеч Г. О.)
8. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Фізика і хімія (в позаурочний час)» для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Дзіядевич Л. Г., Трикоз С. В.)
9. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Географія» (у позаурочний час) для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Мальчевська О. П., Трикоз С. В.)

10. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Редько Л. О., Безкоровайна Л. А., Гладченко І. В.)
11. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Театральна логоритміка» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Папета О. В., Іванченко С. В., Гладченко І. В.)
12. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Бобренко І. В.)
13. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Остапенко Л. І., Тарновська Л. І.)
14. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Світ мистецтва» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Дмитрієва І. В.)

